A°. 1847. N°. 219.

Opregte Vrijdagsche

HAARLEMSCHE COURANT

van 17 September.

Deze Courant wordt dagelijks, met uitzondering van den Zondag, uitgegeven. — Prijs: *f* 5 in de drie maanden.

BERLIJN, 13 September.

Brieven uit Petersburg van den 7den dezer behelzen eenige bijzonderheden, omtrent het uitbreken en den voortgang der cholera in het russische Rijk. De ziekte was in vele plaatsen uitgebarsten, en meestal had men opgemerkt, dat zij van buiten was aangebragt. Vele personen waren aan dezelve bezweken; onder anderen waren te Astrakan, eene stad van 30 à 40,000 hoofden, van den 4den tot den 15den Augustus, 2071 personen door de ziekte aangetast en 1223 overleden.

— Den 15den dezer maand zullen afgevaardigden van den handelsstand uit de steden Hamburg, Berlijn, Dresden, Leipzig, Praag, Halle en Maagdenburg in laatstgemelde stad bijeenkomen, om over de aangelegenheid der Elve-tollen te beraadslagen, ten einde aan de belanghebbende regeringen voorstellen te doen, tot vermindering derzelve, in het belang van handel en scheepvaart.

FRANKFORT, 14 September.

In bijzondere brieven uit Napels, tot en met den 2den September, wordt gemeld, dat de oostenrijksche gezant, vorst *von Schwarzenberg*, aldaar was teruggekomen. De fransche vloot lag steeds voor de hoofdstad ten anker, doch betoonde, in het heen en weder varen (dus wordt gemeld) mindere praalvertooning dan te voren. Volgens deze berigten, was de houding van Frankrijk, in de tegenwoordige bedenkelijke omstandigheden, in welke Italie verkeert, min of meer dubbelzinnig, en wist men niet, waaraan zich te houden. Naar luid van dezelfde berigten, was van alles, wat men van het vermoorden van den overheidspersoon van Cozenza (dien men, gelijk almede is verzekerd, levend de huid zoude hebben afgestroopt) had gemeld, in Napels niets bekend.

Uit Rome wordt geschreven, dat de kardinaal *Patrizi* eene ernstige vermaning heeft uitgevaardigd, betreffende den gepleegden kerkroof in de kerk van S. Maria d. Angeli, met de verklaring, dat de Paus door dit misdrijf, waarvoor men zich in die stad meer nog dan elders behoorde te wachten, tot tranen toe bewogen is geworden; — als allezins beducht, dat zoodanige heiligschennis 's Hemels toorn over zijne onderdanen zoude doen losbreken. Om dergelijk onheil te verhoeden, heeft de Paus algemeene gebeden gelast, en bevolen, dat, in de beroofde kerk, het sacrament zal worden ten toon gesteld, met toezegging van aflaat voor honderd jaren en volledigen aflaat, voor degenen, welke die kerk alsdan zullen bezoeken, en met opregt berouw zullen hebben gebiecht. Al de kloosterlingen, inzonderheid de geestelijke jonkvrouwen, zijn vermaand, om tot dat doel hunne gebeden met die van geheel het volk te vereenigen, ten einde vergiffenis voor de begane godslastering te erlangen.

In andere brieven uit Rome, van het laatst van Augustus, wordt verzekerd, dat het besluit tegen de drukpers, 't welk was aangeslagen geworden, allerwegen is afgescheurd, en dat men zich voorstelde, dat het niet zoude worden uitgevoerd. Indien de pausselijke censuur, ten aanzien der romeinsche dagbladen, nog bestaat, schijnt zij niet zeer scherp te zijn, vermits anders kwalijk aan een dezer bladen zoude zijn veroorloofd geworden, den Paus den raad te geven, om, hoe eer hoe beter, het voorbeeld te volgen van zijne voorgangers *Gregorius* VII, *Alexander* III en *Julius* II, en den ban-bliksem te baat te nemen, ten einde de Oostenrijkers te verdrijven en Italie te verlossen.

Uit de brieven uit Turin, tot den 6den, blijkt, dat de sardinische regering zich in eenen nog al moeijelijken toestand bevindt. Men wilde daar berigt hebben, dat de oostenrijksche ambassadeur te Rome stellig had verklaard, dat men zoo veel mogelijk aan de wenschen der pausselijke regering zoude voldoen, en de troepen uit de stad Ferrara in de citadel zou terugtrekken, zoodra dit met gerustheid kon geschieden; maar dat Oostenrijk zich, in geen geval, door oproerige bewegingen, den afstand van het regt kon laten afdwingen, om ook de stad, des gevorderd, te doen bewaken; — en men bevroedde gereedelijk, dat eene dergelijke zwakheid voor het gezag dezer mogendheid onberekenbare gevolgen zoude kunnen na zich slepen. Men droeg kennis in Turin van het gebeurde in Lucca, en men erkende gaarne, dat de regering daar ter stede had moeten toegeven, zoodra men in Toscane toegeeflijkheid had betoond.

— Men meldt uit Konstantinopel, van den 27sten Augustus, dat de talrijke aldaar aanwezige Italianen den 22sten dier maand de onlangs te Rome plaats gehad hebbende gebeurtenissen met een plegtig *te Deum* hebben gevierd, hetwelk door eene groote volksmenigte is bijgewoond. Des avonds is eene openbare wandeling verlicht geworden. Menigmalen heeft de kreet weergalmd van: *leve Pius IX!* Men zegt, dat de oostenrijksche gezant heimelijk onderzoek heeft gedaan naar de personen, welke zich deze vreugdebetooning hadden veroorloofd.

De laatste berigten van Teheran waren van den 8sten Augustus. De rust was toen in die hoofdstad volkomen hersteld, nadat men de aan het muiten geslagene troepen hunne soldij had uitbetaald.

— Men schrijft uit Athene, van den 30sten Augustus, dat, in weerwil der nederlaag van den generaal *Griziotis* op het eiland Euboea, de grieksche regering in een zeer bedenkelijken toestand verkeerde. De opstand aldaar was nog niet gedempt, en men vreesde, dat de verwikkelingen met de Porte denzelven nog meerdere uitbreiding zouden geven. De oppositie was door de nederlaag van *Griziotis* wel zeer terneergeslagen, maar nog ver van den moed opgegeven. De minister *Kolettis* kan, zonder het nationale gevoel te kwetsen en zijnen eigenen val te bespoedigen, de Porte geene inwilligingen doen; maar indien het tot eene vredebreuk mogt komen, rekent de oppositie op eene gewapende tusschenkomst van Engeland, welke ten haren gunste zoude geschieden en den val van het ministerie *Kolettis* ten gevolge hebben. Men moet intusschen aan den goeden wil van *Kolettis* regt laten wedervaren. Hij gevoelt, dat het tijd is, om den weg der materiële verbeteringen inteslaan, en wil met de regeling der geldmiddelen beginnen, en te dien einde aan de Kamer een ontwerp, betreffende de openbare schuld, voorleggen, hetwelk reeds aan de beschermende mogendheden moet zijn medegedeeld. Het hoofdbeginsel van dit ontwerp is de verkoop der nationale goederen, welker bedrag uitsluitend tot aflossing der staatsschuld zou worden gebezigd. Intusschen gevoelt men, dat, hoezeer de heer *Kolettis* van de meerderheid in de Kamer is verzekerd, dergelijke ontwerpen in het tegenwoordige oogenblik bezwaarlijk tot stand kunnen worden gebragt.

— In het Koningrijk Hanover is de graanoogst buitengewoon gunstig uitgevallen. Men zegt, dat zich dit jaar geen spoor van de aardappelen-ziekte daar vertoond heeft.

— De heer *von Rochow*, president van den staatsraad, en staats-minister in Pruissen, is den 11den dezer te Aken overleden.

— In het aanstaande voorjaar zal eene stoomvaart tusschen de steden Dantzig en Krakau worden aangelegd.

— De sterkte van het oostenrijksche leger bedraagt thans 397,500 man.

— In Zwitserland wordt thans verkondigd, dat de Koning van Sardinie de verbondene kantons geenszins hulp en ondersteuning heeft toegezegd.

PARIJS, 14 September.

De hertog *van Nemours* is uit het kamp van Compiègne alhier ter stede aangekomen. Hij heeft de doopplegtigheid van den onlangs geborenen hertog *van Guise* bijgewoond.

Men verzekert, dat de hertog hoegenaamd geen hinder meer heeft van de hem laatstelijk op de jagt toegebragte wond. Nopens den persoon, die den hertog zou hebben getroffen, wordt niets naders gemeld. Als de reden, waarom de ministeriële en regerings-bladen het stilzwijgen ten aanzien dezer gebeurtenis in acht blijven nemen, wordt alsnu opgegeven, dat de Koning, de Koningin en de echtgenoote van den hertog *van Nemours* thans nog onkundig zijn van hetgeen is voorgevallen, en dat men het, daar de zaak van weinig aanbelang is en hoegenaamd geene nadeelige gevolgen heeft gehad, ongeraden en geheel onnoodig heeft geacht, om hunne aandacht daarop te vestigen; — iets, 't welk noodwendig het gevolg zou zijn geweest, indien de bewindslieden, door officiële mededeelingen dienaangaande, de gebeurtenis als van meer belang hadden doen voorkomen, dan werkelijk het geval is geweest.

— Het schijnt, dat de eerste berigten omtrent de krijgsverrigtingen van *Abd-el-Kader* in het maroccaansche gebied eenigermate overdreven zijn geweest. Het dagblad van Oran van den 4den September verkondigt, dat de Emir werkelijk te Taza is aangekomen, doch dat men te ver is gegaan in het opmaken van besluiten, nopens de vermoedelijke gevolgen dezer gebeurtenis, en dat men de gesteldheid des lands en de inwendige organisatie der maroccaansche volksstammen bij die gelegenheid te veel uit het oog heeft verloren. Men heeft gedacht, dat *Abd-el-Kader* onmiddelijk naar Fez zou oprukken; iets, 't welk, wanneer men zijne stelling te dier plaatse naauwkeurig gadeslaat, niet wel mogelijk is. *Abd-el-Kader* bevindt zich namelijk te Taza, in eene bergachtige streek, overal bewoond door kabylische volksstammen. Hij kan alzoo bezwaarlijk eene betere schuilplaats vinden dan de stad, waar hij zich tegenwoordig ophoudt, omringd door krijgszuchtige en hem geheel toegedane stammen; doch het zou voor den Emir allezins ongeraden zijn, die stelling te verlaten en naar buiten te werken.

Het binnenland van Marocco is, naar luid van dat dagblad, bewoond door een talrijken volksstam, welks bestaan dagteekent van den tijd der moorsche Cheriffs. De Kabylen zouden zich niet onder dien stam durven wagen, ter ondersteuning van den Emir, wanneer deze met ontrolde vanen optrok tegen het hoofd van de godsdienst. In hetgeen thans in Marocco voorvalt, zijn meer belangen, die ontzien moeten worden, in het spel, dan men aanvankelijk zou vermeenen, en wel in de eerste plaats het verschil tusschen de beide opperhoofden in den strijd, van welke de een is gezeten op eenen troon, die in de oogen der Muzelmannen heilig en hoog verheven is, terwijl het belang van den tweede medebrengt, dat hij zich niet onttrekke aan zijne verpligtingen om de wet te handhaven.

Als een merkwaardig blijk, dat *Abd-el-Kader* zulks zeer wel bevroedt, wordt aangehaald, dat hij, na het vermeesteren van het legerkamp van den kaïd *El-Amar*, zich als het ware heeft verontschuldigd over de behaalde zegepraal, door aan allen, die zulks hooren wilden, te verkondigen, dat hij tot die daad door noodweer was gedwongen. Hij heeft zelfs bij het lijk van den kaïd plegtig verklaard, dat niets zijn eerbied voor de geheiligde magt van den maroccaanschen Keizer aan het wankelen zou brengen. Wanneer men dit een en ander wel in het oog houdt, dan moet men noodwendig tot het besluit komen, dat de zaken aldaar nog lang op den tegenwoordigen voet kunnen blijven, en dat de troon van Keizer *Abd-er-Rhaman* niet ernstig door *Abd-el-Kader* kan worden bedreigd; — dat echter, ingeval van eene tusschenkomst in de moorsche aangelegenheden door de Christenen, de gevolgen voor deze laatsten niet te berekenen zouden zijn.

Ten slotte wordt in dat betoog de aandacht gevestigd op het, sedert 1845, door Frankrijk gevolgde stelsel van verdediging, door het bezetten van de grenzen der kolonie, en wordt dit stelsel als de oorzaak aangemerkt, dat de rust en vrede binnenslands hebben kunnen worden bewaard, en landbouw en nijverheid zich hebben kunnen ontwikkelen.

Deze berigten schijnen alhier te lande een tamelijk gunstigen indruk te hebben gemaakt Reeds wordt verzekerd, dat het vertrek van den hertog *van Aumale* naar Algerie niet zoo spoedig zal plaats hebben, als vroeger is verkondigd.

— De berigten van den 9den September uit Madrid bevestigen het vroeger medegedeelde, nopens de benoeming van eenen spaanschen gezant bij het hof te Rome. — In de te Madrid uitkomende dagbladen wordt verzekerd, dat de heer *Pacheco* tot die waardigheid is aangesteld, tegen eene jaarlijksche bezoldiging van 15,000 piasters.

De minister van financien arbeidde dagelijks aan het besluit, houdende wijziging der tarieven op de regten van uit- in- en doorvoer. Dit besluit zou eerstdaags openlijk worden bekend gemaakt, en werd door de menigte met niet geringe belangstelling te gemoet gezien.

Nopens de vraag, of de Cortes-vergadering eerlang zal worden bijeengeroepen, dan of de kiezers-vergaderingen zullen worden gelast, om overtegaan tot het aanstellen van nieuwe leden der wetgevende Kamer, heeft men niets naders vernomen.

Tusschen de nieuw-benoemde spaansche ministers schijnt voortdurend verschil te bestaan, nopens eenige punten van overwegend staatkundig aanbelang. Onder deze worden genoemd de vragen, of carlistische uitgewekene officieren, die, naar de bepalingen van het jongst uitgevaardigde amnestie-besluit, op spaanschen bodem zullen terugkeeren, al of niet in het leger zullen kunnen worden ingelijfd; — hoe de nationale garde zal worden ingerigt en gewapend, — en eindelijk of de Cortes buitengewoon zullen worden bijeengeroepen.

Onder de staatslieden, die vermoedelijk voor de betrekking van spaansch gezant te Londen in aanmerking zullen komen, wordt de generaal *Mazarredo* genoemd. — Men verzekerde voorts in Madrid, dat de heer *Cabestani* tot staatkundig opperhoofd der spaansche hoofdstad zou worden aangesteld.

— Uit de berigten, welke dezer dagen uit onderscheidene oorden in Italie zijn ontvangen, blijkt, dat de opgewondenheid aldaar steeds toeneemt; — dat men niet zonder vrees is voor verregaande buitensporigheden, en dientengevolge voor ernstige verwikkelingen.

Met de stoomboot *Polyphème* heeft men berigt uit Napels van den 5den September. Van goederhand verneemt men, dat gelijktijdig, in Messina en in Reggio, onlusten zijn uitgebroken. In de laatstgenoemde plaats zijn twee regimenten napolitaansche troepen genoegzaam geweest, om de orde te herstellen, doch is het tot dadelijkheden gekomen, vermits de kollonel *Busacca*, welke een derzelve commandeerde, bij die gelegenheid, door twee kogels is gewond. In Napels was door de regering verkondigd, dat het gebeurde van weinig aanbelang was geweest. De koninklijke intendant van Messina verzekerde, dat er in die stad vier dooden waren gevallen. — In een ander berigt uit Messina wordt van 30 dooden en 100 gekwetsten gewaagd. In Livorno wilde men weten, dat er 300 personen bij gedood of gewond waren. Deze laatste opgaven zijn denkelijk overdreven; doch men stelt als zeker, dat het gebeurde van veel meer belang is geweest, dan de napolitaansche regering heeft willen erkennen. —

Intusschen had de Koning van Napels onmiddelijk last gegeven, om vijf battaillons, onder de bevelen van den generaal *Nunziante*, inteschepen, aan boord der voorhanden zijnde stoombooten; — om twee daarvan in Reggio te werpen en de drie overige naar Sicilie overtebrengen.

De berigten uit Livorno zijn van den 9den. Het feest van den 8sten was met eene geestdrift gevierd, waarvan men zich, volgens ooggetuigen, ter naauwernood een denkbeeld konde maken. De geestelijkheid had daaraan deel genomen. De italiaansche vlag was ontrold; — een ieder droeg de driekleurige kokarde, waarbij ook de pausselijke kleuren waren gevoegd. De bevolking van Pisa had zich grootendeels naar Livorno begeven, om deel aan het feest en aan de beweging te nemen. Aan arbeid werd niet gedacht, en de regering scheen het geraden te oordeelen, om de menigte haren gang te laten gaan, of zich niet sterk genoeg te gevoelen, om maatregelen te nemen, ten einde haar tot rust te brengen. — De italiaansche vlag is, van uit de hoogte der hoofdkerk, in 't bijzijn van al het volk, 't welk daarvoor geknield lag, door de geestelijkheid ingezegend, en de hoogleeraar *Montanelli*, van Pisa, heeft eene redevoering gehouden, tot betoog, dat een ieder zich alsnu moet voorbereiden, om tegenstand te bieden; — om des noods aantevallen, en om de onafhankelijkheid van Italie door kracht van wapenen te verzekeren. — De plaats gehad hebbende beweging zal gewisselijk door andere dergelijke worden opgevolgd, vermits de in Livorno vereenigde volksmenigte zich onderling heeft bescheiden in Florence, op den 12den September, onder de vensters van het paleis *Pitti*, om alsdan eene onbepaalde vrijheid van drukpers en eene constitutie te vorderen.

Ten aanzien van het gebeurde te Genua, wordt niets naders gemeld. Het aldaar voorgevallene is in zoo verre belangrijk, omdat die stad de eerste der aan de sardinische regering onderworpene steden is geweest, alwaar zich eene volksbeweging, in 't belang der zoogenaamde italiaansche nationaliteit, heeft geopenbaard.

Van nog meer gewigt is echter hetgeen door een der dagbladen wordt medegedeeld, omtrent eene volksbeweging, welke den 8sten in Milaan, de hoofdplaats van het oostenrijksche bestuur in Italie, zoude zijn ontstaan, en wel ter gelegenheid van de komst van den nieuwen aartsbisschop *Romilli*. Volgens dezelve heeft zich eene groote menigte op de plaats Fontana vereenigd, en heeft zij aldaar den kreet aangeheven van *leve Pius*, *leve Italie*. Vervolgens heeft zij een loflied van *Rossini*, ter eere van den Paus, gezongen. De politie en de gensdarmerie hebben getracht den hoop te verstrooijen; doch dit is niet gelukt, en daarop is eene groote verwarring ontstaan en heeft men *weg met de Oostenrijkers* geroepen, tot dat de aartsbisschop zelf de menigte heeft toegesproken en haar, als bestaande uit zijne medestanders en vrienden, heeft verzocht, om uiteentegaan, waaraan eindelijk is voldaan, doch niet, dan onder de herhaalde kreeten van *weg met de Duitschers*, en nadat de meeste politie-bedienden waren ontwapend.

Den 9den moeten deze bewegingen zijn herhaald, en wel bij gelegenheid van een bezoek van den prelaat bij den gouverneur, en moet men op nieuw vijandige kreeten tegen de Oostenrijkers hebben aangeheven. Ditmaal echter is de gewapende magt te hulp geroepen, en hebben, zoo wel de dragonders, als de gewapende politiebedienden, de menigte met geweld uiteengedreven. Men sprak van zes personen, welke den 8sten zouden zijn gewond, en van een veel grooter aantal, 't welk den volgenden dag de slagtoffers van deze ongeregeldheden zou zijn geworden, en men beschuldigde de overheden, dat zij de soldaten met sterken drank hadden bedwelmd. — Den 10den werden verscheidene plaatsen der stad door buitengewone wachtposten, zoo infanterie, als ruiterij, bewaakt.

Ofschoon de oorsprong dezer berigten niet zeer zuiver kan worden geacht, en de medegedeelde bijzonderheden derhalve bevestiging vereischen, schijnt er toch eene herhaalde volksbeweging te hebben plaats gehad, welke, al ware zij minder belangrijk, dan wordt voorgedragen, toch altijd, uit aanmerking van de stad, in welke zij is voorgevallen, als bedenkelijk kan worden beschouwd.

— De maarschalk *Oudinot*, hertog *van Reggio*, is in den ouderdom van 80 jaren overleden.

— De prijs der fransche fondsen was heden zeer gedrukt, en de berigten uit Italie hebben een zeer ongunstigen invloed op de beurslieden gehad. Vooral waren de 5 pc. aangeboden, die, van 114 fr. 90, tot 114 fr. 45 zijn gedaald. De 3 pc. renten zijn 75 fr. 70 gebleven.

LONDEN, 14 September ('s avonds).

Volgens de laatste berigten van Ardverekie, zou H. M., in weerwil van het ongunstige weder, waarschijnlijk tot aanstaanden vrijdag daar blijven. De terugreis naar Osborne-house zal slechts tot Fleetwood over zee, en verder over de spoorwegen gedaan worden. — Drie personen van een verdacht, althans zonderling voorkomen, zijn in de laatste dagen, niettegenstaande de zorgvuldige bewaking van het landgoed, waarop H. M. zich bevindt, tot in de nabijheid van het kasteel van Ardverekie doorgedrongen, en hebben, toen zij door de politie-agenten ontdekt waren, opgegeven, dat zij H. M. over bijzondere aangelegenheden wenschten te spreken. Een dezer personen, eene vrouw, is spoedig bevonden krankzinnig te zijn; de beide andere hadden eenen weg van 200 mijlen afgelegd, de een om van H. H. een pensioen te vragen, de ander om H. M. koopwaren aantebieden. Allen zijn dadelijk door de politie verwijderd, onder bedreiging met minder toegevende behandeling, indien zij op nieuw het vorstelijke gezin in deszelfs afgezonderd verblijf mogten komen storen.

— Ingevolge de daartoe voor eenige maanden gegevene bevelen, worden niet alleen, zoo als in der tijd gemeld is, op verscheidene punten van de engelsche kust vervallene verdedigings-werken hersteld en eenige nieuwe vervaardigd; maar ook op de eilanden in het Kanaal, tegenover de naburige fransche kust, namelijk op Jersey en Guernsey, worden vestingwerken aangelegd.

— Het ministeriële avondblad behelst heden een betoog over de staatkundige aangelegenheden, in 't bijzonder over de zaken van Spanje, waarin de schrijver de meening van de fransche dagbladen bestrijdt, als of Engeland, door de jongste gebeurtenissen in dat land, daar eene overwinning zou behaald hebben. „Engeland (dus leest men onder anderen in dit stuk) behoeft geene zegepraal in Spanje. Het is waar, dat de door het nieuwe spaansche ministerie aangekondigde grondbeginselen niet strooken met de inzigten van *Lodewijk Philips*; maar hieruit volgt niet, dat de heer *Salamanca* onder de leiding van lord *Palmerston* staat. — De staatkunde van dat ministerie stemt overeen met de inzigten van het engelsche kabinet, omdat het onafhankelijk en nationaal is. Engeland tracht geene bijzondere belangen in Spanje te bevorderen; het tracht slechts te verhinderen, dat eene vreemde mogendheid heerschappij voere over het bewind van Spanje. Echter beweren wij niet, dat wij de terugroeping van alle Spanjaarden en het vertrouwen, 't welk het spaansche gouvernement de natie zelvein stelt, met onverschilligheid zouden aanzien. Ook sluiten wij onze oogen niet voor de omstandigheden, in welke Spanje zich verstout heeft om het juk aftewerpen van de partij, welke Frankrijk vertegenwoordigde. Wij zien namelijk in de nederlaag van *Narvaez* en de terugroeping van *Espartero* een der eerste gevolgen van den toestand van het fransche gouvernement tegenover de fransche natie, welke door het bezetten van Ferrara aan het licht is gekomen. De fransche diplomatie is namelijk sedert verscheidene jaren bezig geweest, om de plaats onder de volken van Europa, die door de fransche natie in 1830 veroverd was, te veranderen. Men heeft den band, welke de twee groote constitutionele gouvernementen van Europa vereenigde, verbroken, en tevens gaandeweg verbindtenissen met de absolute monarchen aangegaan. Zich hierdoor sterk gevoelende, heeft men de tegen Spanje gerigte bourbonsche batterij ontbloot. Het absolutismus moest voor die toenadering zijn loon hebben, en Krakau was het slagtoffer. Toen het nieuwere Frankrijk daarbij een teeken van leven gaf, zag de minister, welke de inzigten van het oude Frankrijk najaagde, zich genoodzaakt, om met woorden intestemmen met die afkeuring; maar hij bleef werkeloos. Toen echter het absolutismus, vertrouwende op de voortdurende gelatenheid van Frankrijk, het zwaard trok tegen het herborene Italie, werd de fransche natie in beweging gebragt, — en de heer *Guizot*, zich geplaatst ziende tusschen den wensch des Konings en den nationalen wil, zag om naar een uitweg. Hij verlangde de vrijheid van Italie tot het onderwerp eener onderhandeling te maken, en zich uit den moeijelijken toestand te redden door de diplomatie. Toen heeft Europa, toen heeft Spanje gezien, dat het stelsel, 't welk *Lodewijk Philips* wilde vestigen op zijne monarchale alliantien, moet instorten gelijk een kaartenhuis, en dat Frankrijks magt voortaan moet zijn, waar de gezindheid der natie het eene plaats aanwijst, aan de zijde der constitutionele regeringen. Spanje kan nu zijn eigen weg gaan, zonder aan vreemden leiband te loopen, en het heeft dien weg ingeslagen. Indien er eene overwinning behaald is, is het de overwinning der onafhankelijkheid van de spaansche natie."

— Het belangrijke handelshuis van *Gower*, *Nephews & Co.* heeft zijne betalingen moeten staken. Men spreekt van eene schuld van een millioen ponden sterlings. Reeds te voren heeft deze firma aanzienlijke verliezen geleden bij de leening van *D. Carlos*. De onmiddelijke oorzaak van de ongelegenheid, waarin het is geraakt, is echter de bankbreuk van de firma *Gemmell* in Glascow. Dit vooral heeft almede een ongunstigen invloed gehad op de prijzen der fondsen. De 3 pc. gecons. resc. zijn 86⅞ à 87⅛ verhandeld.

ROTTERDAM, 15 September.

Heden heeft de K. Ned. Yachtclub, onder het voorzitterschap van Z. K. H. Prins *Hendrik* der Nederlanden, eene algemeene vergadering gehouden, in welke verslag is uitgebragt, nopens den wedstrijd van den 22sten Julij te Rotterdam, en van den 11den Augustus te Sneek. In deze vergadering is de benoeming geschied van zes leden, te Amsterdam woonachtig, tot leden van den Raad, in stede van degenen, welke te voren als zoodanig waren benoemd, doch die betrekking niet hadden kunnen aannemen.

De Hooge Raad, kamer van strafzaken, heeft, bij arrest van 15 September, met vernietiging van het arrest van het hof van Utrecht, voor zoo veel de schuldigverklaring en veroordeeling van *H. E. Diephuis* betreft, wegens schending van art. 56 § 5, Strafregt, ten principale regt gedaan op de als bewezen aangenomen daadzaken, en denzelven schuldig verklaard aan het misdadig in omloop brengen van nagemaakte zilveren nationale, gangbare muntspecien, *en zulks na reeds te voren wegens misdaad te zijn veroordeeld geweest*, en hem te dier zake veroordeeld tot de straffe des doods, uit te voeren binnen de stad Amersfoort.

— Men verneemt, dat dr. *G. D. J. Schotel*, zich te Tilburg onledig houdt met het onderzoek der beroemde kabinetten van handschriften en oudheden, nagelaten door *C. van Alkema* en *P. van der Schelling*. Deze kabinetten bevatten eene reeks van ongebruikte en allerbelangrijkste bronnen over de vaderlandsche geschiedenis, munt-, zegel-, oudheidkunde, heraldiek, enz. Men vindt er ook naauwkeurige beschrijvingen der steden, heerlijkheden, ongedrukt en uit echte oude bescheiden geput; een schat van autographen uit de 16de en 17de eeuw, een gedeelte van het oude archief van de abdijen *Rijnsburg* en *Leeuwenhorst*, waaronder stukken uit de 12de, 13de, 14de en 15de eeuw, enz., vele nagelaten handschriften van *Johannes Snecanus*, *Pancras Castricon*, *Scriverius*, *Oudan*, *Paats*, *Hesselius*, *Burmannus II*, *Pars van Arckel*, *D. van Hoogstraten*, *Philippus à Limborch*, *A. Relandus*, enz. Bijzondere opmerkzaamheid trekt eene keurige beschrijving der beide genoemde abdijen, geheel voor de pers bearbeid; eene collectie brieven der abdissen en nonnen van *Leeuwenhorst*; de orginele acte van verband der geconfedereerde edelen tegen den hertog *van Alva*, gezegeld met de zilver vergulde medaille van de bedelnap en met de originele onderteekeningen, 1567; commissie van Zijne Excellentie tot het houden der staatsvergaderingen binnen Dordrecht in 1575; admiraliteits-commissie van *Pieter Pietersz. Hein*, enz., benevens vele oude drinkkannen en andere kostbare rariteiten. Het is te wenschen, dat de heer *Schotel* het publiek nader met den schat, die te koop zal worden aangeboden, bekend make.

SCHEEPSTIJDINGEN.

Amsterdam, 16 September. Den 15den dezer is in Texel binnengekomen het schip *Ernst*, kapt. Knudsen van Santos, Nevill (st.) van Londen, Schiebe van Archangel, Eyde en Christophersen, beide van Nerva, gisteren nog Henrichsen van Riga en Andresen van Stettin, en uitgezeild M'Leish, Hall en Pearson, alle 3 (st.) naar Londen, Sörensen en Winther, beide van Drammen; de wind het kompas rond.

Den 7den dezer is ter reede van Jarmouth binnengeloopen het schip *Pulteney*, kapt. Davison, van Rotterdam naar Leith.

Te Zwolle is aangekomen Wortelboer van Archangel. Te Delfzijl Fisser van Riga, Busschen, Kramer en de Wall, alle 3 van Carolinerzijl, J. H. Fulfs van Hockzijl en J. Fulfs van Fedderwadderzijl. Te Vere Embleton van Seaham. Te Vlissingen Thomsen van Rio Grande, Theobald van Trinidad de Cuba, M'Fellan van Havana, Cossovich van Konstantinopel, Callen, Jessen, Stewart en Nicol, alle 4 van Londen. Te Malaga T. van Vliet van Alicante. Te Northshields Douwes van Amsterdam, Boyne en Todd, beide van Rotterdam, Crowell van Dordrecht en Park van Schiedam. Te Bolderaa Beilegaard en de Jonge; te Hamburg Mewes en Visser (st.); te Bremen de Jonge, alle 5 van Amsterdam.

FONDSEN EN BEURSTIJDINGEN.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

Amsterdam, 16 *September*.

	pct.				gebl.
Nederl. Werk. Schuld	2½	54¾	à	55	54⅝
„ „ „	3	66¾	„	67	66⅞
„ „ „ resc.	3	66¼	„	67	66$\frac{9}{16}$
„ „ „	4	86	„	½	86¼
„ Oost. Ind. Leen.	4		„		
„ Am. Synd.	3½		„		
„ Handelmaatsch.	4½	165½	„	167¼	165¾
„ Holl. Spoorw.			„		
„ Rijn „	4½		„		
„ Aand. Haarl. Meer	4		„		
Engeland. Gecons.	3		„		
Frankrijk. Inschr. grootb.	3		„		
Rusland. Obl. bij *Hope en C.*	5	103¾	„	104¼	104
„ „ „ 1828/29	5	102¾	„	103¼	103
„ „ Amst. 1831	5	94¾	„	95¼	95
„ leen. 1840	4	87½	„	88	88¾
„ inschr. *Stieglitz*	4	87½	„	88	88¾
„ „ grootb.	6		„		
„ Certific.	6		„		
„ Negot. Hamburg	5		„		
Polen. Aand. 1829 *f* 300:—			„		
„ „ 1835 „ 500:—			„		
„ Oblig.	4		„		
Portugal. Negot. Londen	3		„		
„ „ „	4	24¾	„	25¾	25
„ Binnenl.	5		„		
Spanje. Negot. Londen 1834	5	15¼	„	½	15⅜
„ „ onbep. St.	5	14	„	15¼	
„ Coupons		12¾	„	13¼	
„ Neg. Londen 1842	3		„		
„ Binnenl. Schuld	3	22	„	23¼	22$\frac{5}{16}$
Oostenrijk. Ween. Bank *Goll*	5		„		
„ „ „ „	4		„		
„ Metalieken	5	101	„	½	101¼
„ „ Neg. Londen	5		„		
„ „	2½	51	„	¾	51⅝
Nieuw Grenada. Negot. Londen	1	18¾	„	19¼	19
Venezuela. Negot. Londen	2		„		
Mexico. Negot. Londen	5	17¾	„	18¾	18
Louisiana bij *Hope en C.*	5		„		
Geld op Beleening		4	„		
dito op Prolongatie		4½	„		

Brazilie neg. van 1824, 85⅜.

De markt in binnenl. fondsen was heden veel flaauwer dan gisteren; de 2½ pc. 54¾, ½; de 3 pc. 66¾, ⅜; de 4 pc. 86⅜, ¼; Handelm. 167, 165¾. Ook de buitenl. fondsen zijn belangrijk gedaald, zoowel Russen, als Portug. en Spaansche; van laatstgemelde zijn de 3 pc. nagenoeg 1 pc. lager gebleven. Weener fondsen en Brazil., bij weinig omzet, mede lager.

Eergisteren zijn de 3 pc. gecons. resc. te Londen teruggegaan tot 86¾ à ⅞. Mexico 19½. Spanje 21 en 30⅛. Portugal 25½. Nederl. 2½ pc. 55½.

Madrid, 9 September. De 5 pc. 17¼; de 3 pc. 26$\frac{3}{16}$; Coup. 13½.

Berlijn, 13 September. De 4 pc. Russen bij *Hope* 94¾; dito bij *Stieglitz* 94½. Polen 84.

Londen, 13 September. Cons. 87⅛. De 2½ pc. Ned. 55½. N. Gren. 19½. Mexico 19¾. Ardoins 21¼; Passive 4⅜; de 3 pc. Spaans. 30⅜. De 4 pc. Portug. 25½.

Parijs, 14 September. De 5 pc. cont. 114,20; ult. 114,45; de 3 pc. cont. en ult. 75,70.

Antwerpen, 15 September. Ard. 15; Coupons 13¼.

WISSELCOURS.

Amsterdam, 16 *September* 1847.

Madrid,	3/m. *f* 236		à	c.	Bord.,	½ uso	*f*	56 62½	à		c.
Bilbao,	——- 242	50	à	-	Londen,	2/m.	-	11 90	à		-
Cadix,	——- 242	50	à	-	——	zigt	-	12 02½	à		-
Sivilien,	——- 242	50	à	-	Hamb.,	——	-	35 37½	à		-
Lisbon,	——- 42		à	-	——	2/m.	-	35	à		-
PortàPort,	——- 42	50	à	-	Ween.	6/w.	-	36	à		-
Napels,	2/m. - 81		à	-	Augsb.,	——	-	35 68	à	69	-
Livorno	——- 39	37½	à	-	Frankf.	——	-	99 50	à		-
Genua,	——- 46	56	à 57	-	Petersb.,	2/m.	-	187 50	à		-
Parijs,	zigt - 57		à	-	Rotterd.,	——	-	12½	à		-
——	2/m. - 56	56	à 57	-							

MARKTBERIGTEN.

Londen, 13 September. *Tarwe*, ofschoon de aanvoeren uit het buitenland aanzienlijk blijven, was heden 3 à 6 sch. hooger, ten gevolge van meer vraag. *Gerst* 2 sch. lager. *Boonen* mede lager. *Erwten* 2 sch. hooger. *Haver* 6 p. à 1 sch. hooger.

Delft, 16 September. *Boter f* 44,50 à *f* 47,50.

⁂ Getrouwd:

Groningen, 14 September 1847.

Mr. S. M. S. MODDERMAN
en
E. C. M. van HALL.

⁂ Getrouwd:
LEUR, 15 September 1847. JOHs. MENSE CZN., van *Breda*, en J. G. WILSON.

⁂ Getrouwd:
HAARLEM, 15 September 1847. J. F. LA RIVIÈRE, van *Leyden*, en C. M. BEEKELAAR.
Eenige en algemeene kennisgeving.

⁂ Getrouwd:
DELFT, 16 September 1847. G. G. VENAIGRE, Officier van Administratie bij de Nederlandsche Marine, met L. W. M. VIJGH.

⁂ Getrouwd:
AMSTERDAM, 16 September 1847. A. ENTROP VAN POETEREN, van *'s Gravenhage*, en M. C. DEKKER.

⁂ Door Gods goedheid beviel heden voorspoedig van een' welgeschapen ZOON, *M. VIERVANT*, hartelijk geliefde Echtgenoot van J. F. BLAAUW,
RENSWOUDE, 11 September 1847. Predikant.

⁂ Heden beviel zeer voorspoedig van eenen welgeschapen ZOON, *G. REERINK*, geliefde Echtgenoote van J. NAEFF.
ARNHEM, 12 September 1847.

⁂ Heden verloste door Gods goedheid van eene welgeschapene DOCHTER, Vrouwe *MARIA BEIDINA VAN MARSELIS HARTSINCK*, geboren *JONGSMA*.
LEEUWARDEN, den 13den September 1847.
Eenige kennisgeving.

⁂ Heden beviel vrij voorspoedig van eene DOCHTER, Vrouwe *J. M. C. GROOT*, geliefde Echtgenoote van K. F. C. BÜCHNER,
KAMPEN, Stads Med. Dr.
13 September 1847. Eenige kennisgeving.

⁂ Heden avond verloste vrij voorspoedig van eenen welgeschapen ZOON, *W. VAN PADDENBURG*, geliefde Echtgenoot van A. G. DE BRUIN.
VREELAND, 13 September 1847.

⁂ 's HERTOGENBOSCH, 14 September 1847. Mijne geliefde Echtgenoot, *J. H. BELLINGA SWALVE*, beviel heden voorspoedig van een' ZOON.
M. M. SCHIM VAN DER LOEFF.
Eenige kennisgeving.

⁂ Heden beviel voorspoedig van eene DOCHTER, *C. SPRUTT*, Echtgenoote van J. BAKKER Bz.
OUDSHOORN, den 14den September 1847.
Eenige kennisgeving.

⁂ Heden verloste vrij voorspoedig van een' welgeschapen ZOON, *M. SCHAAP*, geliefde Echtgenoote van E. W. VAN TENT.
PURMERENDE, 14 September 1847.

⁂ Heden beviel voorspoedig van een' welgeschapen ZOON, *M. LANGEVELD*, geliefde Echtgenoot van
KROMMENIE, W. VAN VLIET.
14 September 1847.

⁂ Heden morgen vroeg werd mijne geliefde Echtgenoot, *CHRISTINA JOHANNA KLUPPEL*, gelukkig van een' ZOON verlost. J. J. PRINS,
ROTTERDAM, Th. Dr. en Pred.
15 September 1847. Eenige kennisgeving.

⁂ Heden beviel door Gods goedheid van eene welgeschapene DOCHTER, *J. E. VAN DEN EYNDE*, geliefde Huisvrouw van L. J. VAN DALSUM.
HAARLEM, 15 September 1847.
Algemeene kennisgeving.

⁂ VORDEN, bij *Zutphen*, 8 September 1847. Heden overleed alhier, in den ouderdom van 84 jaren, Jonkvrouwe J. C. B. BODMER.
Eenige kennisgeving.

⁂ Heden ontsliep ten mijnen huize, zeer zacht en kalm, in de hope des beteren levens, aan een langzaam verval van krachten, onze innig geliefde Tante, Mejufvrouw CORNELIA PIETERSEN, geboren VAN HOEVEN, in den gezegenden ouderdom van 86 jaren en 2 maanden.
D. HOFFMAN.
ARNHEM, A. HOFFMAN, VAN LOON.
9 September 1847. P. VAN LOON.
B. VAN LOON.
Eenige en bijzondere kennisgeving.

⁂ Heden overleed, na eene langdurige ziekte, mijn hartelijk beminde Zoon, Mr. FEDDE HULSHOFF, in den ouderdom van ruim 26 jaren. B. HULSHOFF.
ZEERUST, onder *Baarn*, 9 September 1847.

⁂ Ons ouderhart werd heden op nieuw geschokt, door het afsterven onzer geliefde Dochter JANNETJE PRINSE, in den bloeijenden leeftijd van ruim 19 jaren. Zwaar treft ons ook weder deze vernieuwde slag, doch wij hopen, onderworpen aan Gods wil, in denzelven te berusten, en te zeggen: dat God doet is welgedaan.
ALPHEN, Cs. VAN NOOD.
10 September 1847. A. VAN VEEN.

⁂ DIEPENVEEN, 11 September 1847. Ons dierbaar Dochtertje PETRONELLA HENDRIKA, den 1sten Mei j. l. geboren, werd ons gisteren avond door den dood ontnomen. H. C. H. REYERS.
D. S. REYERS,
Geb. VAN GALEN.

⁂ Heden overleed, in den ouderdom van 70 jaren, onze waarde Moeder en Behuwd-Moeder, Mejufvrouw ADRIANA EVA KIEBOOM, Wed. van den Heer *Johs. van Baasbank*. Eene hevige ziekte van slechts weinige dagen maakte een einde aan haar voor ons zoo dierbaar leven. *Uit aller Naam*,
WERKENDAM, P. H. VAN BAASBANK.
11 September 1847.

⁂ Heden overleed, tot mijne bittere droefheid, mijne geliefde Echtgenoote CORNELIA PETRONELLA RIPPING, mede diep betreurd wordende door hare Ouders en Naastbestaanden. C. J. VAN UIJE.
MIDDELBURG, 12 September 1847.

⁂ Heden overleed, ten mijnen huize, aan de gevolgen van herhaalde bloedspuwingen, in den ouderdom van slechts 28 jaren, mijn hartelijk geliefde Broeder, de Wel-Eerwaarde en Zeer-Geleerde Heer ABRAHAM DIRK HUSSON, in leven Predikant der Hervormde Gemeente te *Midwoud*, in Noord-Holland.
Ook namens mijne Zuster en Behuwd-Broeder,
'S GRAVENHAGE, den 12den September 1847. S. HUSSON,
Wede. *J. Hazeveld*.

⁂ Heden overleed in *Amsterdam*, tot diepe droefheid van mij, mijne Kinderen en ook van haar, met wie hij hoopte spoedig vereenigd te worden, mijn geliefde oudste Zoon, JACOBUS, in den ouderdom van 35 jaren. Eene hevige zenuw-zinkingziekte maakte een einde aan zijn voor ons zoo dierbaar leven.
LOENEN AAN DE VECHT, G. MULDER,
den 12den September 1847. Onderwijzer.
Eenige kennisgeving.

⁂ Heden overleed, op het alleronverwachtst, onze eenige geliefde Zuster en Behuwd-Zuster, Mejufvrouw JOHANNA DE BEER, in den ouderdom van circa 51 jaren. Cs. DE BEER,
AMSTERDAM, *uit aller Naam*.
12 September 1847.
Uiterlijke teekenen van rouw zullen door ons niet worden aangenomen.

⁂ Zacht en kalm ontsliep heden, na eene korte doch hevige ongesteldheid van slechts drie dagen, mijne onvergetelijke Echtgenoote en mijner vijf Kinderen dierbare Moeder, ELIZABETH HIENSCH, na eene genoegelijke Echtvereeniging van ruim 20 jaren, juist gisteren den ouderdom van 54 jaren bereikt hebbende.
WINSCHOTEN, M. J. VINCKERS,
den 13den September 1847. Postdirecteur.
Vrienden en Bekenden gelieven deze als bijzondere kennisgeving aantenemen.

⁂ Den 13den September 1847 overleed op *den Huize* DE BRAACKEN, te *Vught*, in een en zeventigjarigen ouderdom, tot bittere droefheid van haren Echtgenoot en Kinderen, Vrouwe ELISABETH THEODORA VAN BEUSEKOM, HUBERT.
Eenige kennisgeving.

⁂ Heden overleed te *Nijmegen*, in den ouderdom van ruim 71 jaren, de Hoog-Welgebore Heer Jonkheer JAN ADRIAAN WENTHOLT, Oud Ontvanger der Belastingen.
NIJMEGEN, den 14den September 1847.

⁂ Heden overleed, in den ouderdom van 19 jaren, ten gevolge eener hevige longontsteking, de Wel-Ed. Gestr. Heer AUGUST WILLEM CHRISTIAAN ONGERBOER, 2de Luitenant bij het 8ste Regement Infanterie.
BREDA, 14 September 1847.
Eenige en algemeene kennisgeving.

⁂ Voorzien van de Genademiddelen onzer H. Kerk, overleed heden avond, circa half tien ure, mijne dierbare en hartelijk geliefde Echtgenoote NORBERTINA WILHELMINA VAN DER LOO, bijna 40 jaren oud, en 21 jaren gelukkig met mij vereenigd. Ik betreur met mijne beide overgebleven Kinderen, hare hoogbejaarde Moeder en vele Aanverwanten en Vrienden, haar voor ons treffend verlies. G. J. WAP.
ROTTERDAM, 14 September 1847.
Vrienden en Bekenden gelieven deze gebruikelijke ook als bijzondere aan hun gerigte kennisgeving aantemerken.

⁂ Op den 14den September 1847 overleed te HOORN, tot mijne diepe droefheid, mijn Zoon, mijn eenig Kind, JACOBUS, in den ouderdom van ruim 19 jaren.
E. J. TASMAN,
Wed. *J. D. Puijn*.

⁂ Voor de vele bewijzen van deelneming, ondervonden bij het overlijden mijner teedergeliefde Echtgenoote, Vrouwe *Johanna Ida van Stolk*, betuig ik bij dezen mijnen hartelijken dank. D. VAN NIJMEGEN.
ROTTERDAM, den 15den September 1847.

⁂ Al degenen die iets te vorderen hebben van, verschuldigd zijn aan, of openstaande zaken hebben met den Boedel en Nalatenschap van wijlen DIRK HENRICUS WOLFHOFF, in leven Winkelier in Manufacturen, te Nieuwe Niedorp, worden verzocht daarvan, vóór of op den 1sten October aanstaande, opgaaf of betaling te doen ten Kantore van E. T. SCHELTINGA WINTERBERG, Burgemeester te Nieuwe Niedorp voormeld.

⁂ F. VAARMEIJER, Onderwijzer te Krommenie, verlangt tegen po. October e. k. een' 1sten en 2den ONDERMEESTER. Voor eerstgemelde Betrekking wordt vereischt minstens den 3den Rang; voor de tweede althans den 4den Rang, en voor beide eenige bedrevenheid in de Zangkunst. De voordeelen zijn, behalve Kost en Inwoning, *f* 100 en *f* 30 's jaars.
Men vervoege zich in *persoon* of met *franco* Brieven, bij genoemden Onderwijzer.

⁂ NOTARIAAT.
Een Notaris in Gelderland vraagt tegen 1°. October e. k., als *tweede Klerk*, een fatsoenlijk JONG MENSCH, die reeds eenige jaren in het vak is werkzaam geweest. Brieven *franco*, onder Lett. O., bij den Heer W. J. THIEME, Boekhandelaar te Zutphen.

⁂ D. TERRA, Koorn- en Pelmolenaar te Schagen, vraagt, tegen een matig kostgeld, een LEERLING in genoemd vak, en wel uit den Boerenstand, niet beneden de 16 jaren oud en van de R. C. Godsdienst. Belanghebbenden gelieven zich bij bovengemelden in *persoon* te vervoegen.

⁂ MEN VRAAGT
tegen de maand December aanstaande, te Utrecht, eene GOUVERNANTE, niet beneden de dertig jaren oud, en die, bij voldoende bewijzen van bekwaamheid, getuigenis kan overleggen van hare geschiktheid om de vorming en opvoeding te voltooijen van twee jonge Meisjes. Zij die hiertoe genegen zijn, worden verzocht, met opgaaf van de Talen en andere Kundigheden, waarin zij Onderwijs geven, *vrachtvrij* zich aantemelden, onder Letter A., bij den Boekhandelaar W. C. J. BOLLAAN, te Utrecht.

⁂ AAN OUDERS OF VOOGDEN.
In eene zeer gezonde en voorname Stad, niet ver van Amsterdam, is er gelegenheid voor eene Jonge Jufvrouw, van de R. C. Godsdienst, niet beneden de 18 jaren, als LEERLINGE geplaatst te worden in eene nette zindelijke *Winkel-Affaire*, tegen vergoeding van een matig Kostgeld, met vooruitzigt daarin later als Winkel-Jufvrouw gesalarieerd werkzaam te blijven. Adres met *franco* Brieven, onden Letters C. B., bij J. H. KNOOP, Donkere Sparen, te Haarlem.

⁂ Eene fatsoenlijke *Dame*, Weduwe zonder Kinderen, van de Hervormde Godsdienst en 36 jaren oud, verblijf houdende op een allerriantst en uitgestrekt *Buitenverblijf*, in de nabijheid eener aanzienlijke Stad in Gelderland, wenscht tot gezellig verkeer eene overeenkomst aantegaan met eene ongehuwde DAME of WEDUWE, om voor gemeenschappelijke rekening en onder gezamenlijk bestier haar Landgoed te bewonen. Dames hierop reflecterende, worden uitgenoodigd, alvorens tot kennismaking, ten harent eenigen tijd te komen logeren en verzocht zich daartoe te adresseren, *franco* onder Letter D., bij den Boekhandelaar J. H. VAN SPANJE, Kalverstraat, bij de Munt, te Amsterdam.

⁂ Men vraagt, om terstond in dienst te treden, eene WERKMEID, van de Protestantsche Godsdienst, niet beneden de 30 jaren, en die minstens twee jaren in hare laatste dienst gewoond heeft. Adres aan Letter Z., Postkantoor te Voorschoten. Brieven *franco*.

⁂ De ondergeteekende geeft bij deze berigt, dat de Acte van Vereeniging ter waarneming en bevordering der *Regten en Belangen van Rentheffers en Verzekerden* in de NEDERLANDSCHE ALGEMEENE LEVENSVERZEKERING-COMPAGNIE, op heden in de Algemeene Vergadering van belanghebbenden gearresteerd, te zijnen Huize, op de Keizersgracht, bij de Runstraat, No. 586, ter verdere onderteekening ligt.
Amsterdam, A. BADE.
den 15den September 1847.

⁂ P. W. L. A. WORCH, Magnetiseur te Amsterdam, moet Zondag den 19den September te Haarlem zitting houden; zal na afloop daarvan, van 12 — 4 ure, te spreken wezen, bij Mej. *de Boer*, Logementhouderes bij het Groote Houthek, en verder alle dagen ten zijnen huize, Leliegracht, levendige zijde, bij de Prinsegracht, te Amsterdam. Brieven en Pakjes *franco*.

⁂ PAPIER VAN ALBESPEYRE,

onderhoud zonder reuk of pijn te veroorzaken de *Fontenellen*, zijnde gedurende 25 jaren door de geneeskundige School te Parijs voorgeschreven; *Blaartrekkende Pleisters* om zich binnen eenige uren een Fitsel te maken; *Taf* om de Fontenellen te ververschen; *zuinigheids Compressen*, die de voorkeur boven *linnen* verdienen; verbeterde *arm* en *beenbanden* van gom-elastiek en plated.

Men adressere zich bij de Heeren Depôthouders van het Papier van Albespeyres: Alkmaar, *J. A. Peeters*; Amersfoort, *C. B. Kok*; Amsterdam, *H. K. Smit*; Arnhem, *F. Romeyn Fz.*; Bergen op Zoom, *C. M. Smeltzer*; Breda, *van den Goorberg*; 's Bosch, *J. Straatman*; Deventer, *L. G. Smeenk*; Dordrecht, *van Wageningen*; Gorcum, *P. J. B. Schultze*; Gouda, *H. A. C. L. van Bueren*; Groningen, *P. H. N. van Wermeskerken*; Haarlem, *D. Klinkert*; 's Hage, *J. Mouton en Zonen*; Leyden, *O. A. van Tricht*; Maastricht, *G. Grossier*; Middelburg, *Blaecke de Ligny*; Nijmegen, *J. H. Coenen*; Tholen, de Wed. *van Ryssel en Zoon*; Tiel, *J. M. van Olst*; Tilburg, *H. Martens*; Utrecht, *A. P. Milius*; Vlaardingen, *J. J. Haverdroese*; Zierikzee, *J. H. Ochtmans Johsz.*; Zutphen, *D. J. Muntendam*.

„ De gebruikers van het Papier van Albespeyre gelieven goed te letten dat ieder doosje van de handteekening *Fumouze Albespeyre & Co.* voorzien zij, ten einde dezelve van namaak te onderscheiden."

⁂ Dengene die van bekwaamheid en zedelijk gedrag bewijzen kan geven, wordt op aannemelijke voorwaarden te HUUR aangeboden eene BINNENVAARTSCHE SCHEEPMAKERIJ, met Werkloods, Woning en annex zijnde Bouwgrond, gelegen aan den Hollandschen IJssel. Adres in *persoon* of met *franco* Brieven, Botersloot, Wijk 9 No. 125, te Rotterdam.

⁂ Een eenig *Heer*, des Zomers Buiten wonende, verlangt bij zich een HEER, van de Hervormde Godsdienst en van middelbaren leeftijd, die, door beschaving en kennis, geschikt en genegen is om hem tot een aangenaam Gezelschap te verstrekken. Men adressere zich met *gefrankeerde* Brieven, onder de Letter R, bij de Boekhandelaars VAN BENTHEM & JUTTING, te Middelburg.

⁂ Te HUUR: Een OPTREKJE, genaamd *LANDZIGT*, even buiten de Kamppoort te Amersfoort, aan den Straatweg naar Deventer, met behangen Kamers en Droogzolder, Kelder, Keuken, Pomp, Schuur tot berging voor Turf en Hout, met annexe Moestuin, voorzien met Bloem- en Heestergewassen, en Schutting met Persiken-, Abrikozen-, Peeren- en Appelboomen; huurprijs *f* 120 's jaars; te aanvaarden met 1 October aanstaande. Reflecterenden adresseren zich, in *persoon* of met *vracht-*

vrije Brieven, bij den Boekhandelaar W. L. OKHUIJZEN, te Amersfoort.

*** De SCHULPKALK-BRANDERIJ, bestaande uit drie Kalkovens, Turfschuur, Leschhuis, Heerenhuizing, Burger- en Knechtswoningen, alles staande en gelegen aan den Rijn, Gemeente Alphen, op Vrijdag den 10den September 1847, te Zwammerdam geveild en opgehouden, blijft voor als nog UIT DE HAND TE KOOP; te bevragen bij den Notaris C. VAN DER LEE, te Aarlanderveen en JAN VAN DEN ANDEL, Burgemeester en Secretaris, wonende te Vreeland. Brieven *franco*.

*** **ER WORDT TE KOOP GEVRAAGD,** in de Geldersche Valei of daaromstreeks, eene BOEREN-HOFSTEDE, van ten minste twintig Bunders. Met opgave van de juiste ligging, grootte, prijs enz., adressere men zich aan den Boekhandelaar en Steendrukker H. L. VAN HOOGSTRATEN, te Zwolle.

*** **VOOR MINNAARS TOT AANLEG IN LUSTHOVEN.**

Te KOOP ruim 6000 BLOEM-, BOOM- en altijd groenblijvende HEESTERS, ook in kleine gedeelten te bekomen, als het tijd is voor beplanting enz. Onderrigting te bevragen in *persoon* of *franco* Brieven, bij A. OUTSHOORN, Bloemist op *het Duifhuis*, te Oogstgeest, bij Leyden.

*** P. J. ALKENS, C. A. DE WIT, R. R. VIERVANT, E. WARNSINCK en P. H. C. DE WIT, Makelaars, zullen op Dingsdag den 21sten September 1847, te Amsterdam, des avonds ten zes ure, in *den Brakken Grond*, in de Nes, verkoopen:

EENE PARTIJ VAN 217 VATEN
***SURINAAMSCHE* SUIKER.**

Nu eerst uit Zee gekomen en gelost, liggende als nader bij Notitie zal worden aangewezen.

*** De Notaris PENNINK, te Hattem, zal op Dingsdag den 21sten September 1847, des voormiddags ten 11 ure, ten huize van *H. Wever*, in *den Engel*, te Hattem, doen inzetten en 14 dagen daarna, terzelfder uur en plaats, finaal verkoopen:

Eene goed beklante achtkante WINDKOREN- en PELMOLEN, genaamd *DE FORTUIN*, staande te Hattem.

Geschiedende deze verkooping ter rekwisitie van den Eigenaar, uithoofde van ziekte.

Nadere informatien bij voorn. Notaris. Brieven *franco*.

*** A. C. HONIGH, P. JUT Sz. en M. TE VELTRUP, Makelaars, zullen op Dingsdag den 30sten September 1847, des avonds ten 6 ure, in het Logement *de Zwaan*, te Zaandijk, ten overstaan van den te Zaandam gevestigden Notaris WILLEM SMIT, presenteren te verkoopen:

Een' kapitale, hechte, sterke en goed onderhouden dubbelde OLIEMOLEN, genaamd *DE OUDE HAAS*, met deszelfs Schuren, Oliebakken, Gereedschappen, verdere Aanhoorigheden en Erve, staande en gelegen te Zaandijk, aan het eind van het Hazenpad, Kadastraal voorkomende onder Sectie A., Nummers 356, 357 en 359.

Zijnde dezelve Molen en Aanbehooren inmiddels *Uit de Hand te Koop.*

*** **VERKOOP VAN VAST GOED.**

De Notaris J. F. A. WEIJN, te Lichtenvoorde, zal op den 23sten September 1847, bij inzet, en den 7den October volgende, bij toeslag, telkens des morgens ten tien ure, ten Huize van den Kastelein *J. H. Berendsen*, te 's Heerenberg, namens zijn Principaal openlijk veilen en verkoopen:

1°. Een BOUWLAND *HET SLEEGSKEN*, in Azewijn, groot 2 Bunders, 38 Roeden, 70 Ellen, Sectie B, N°. 34; Pachter *A. T. Hoeven.*

2°. Een BOUWLAND *DE HOOGE BEERS*, in Azewijn, groot 3 Bunders, 72 Roeden, Sectie A, N°. 151; Pachter *J. F. Hetteler.*

3°. Twee Percelen BOUWLAND, in Azewijnsdam, groot 1 Bunder, 53 Roeden, 80 Ellen, Sectie I, N°. 134 en 135; Pachter *F. Hetteler.*

De 3 voormelde Percelen Kadastraal onder Netterden behoorende.

4°. Een BOUWLAND *DE GEERHOEK*, *HET VIERKANTE STUK* en *HET HAARTEN*, op Lengelderdam, groot 3 Bunders, 65 Roeden, 80 Ellen, Sectie I, N°. 113; Pachters *Berendsen* en *Siemens.*

5°. Een BOUWLAND, op Lengelderdam, groot 73 Roeden, 80 Ellen, Sectie I, N°. 109; in pacht bij de Weduwe *Coops.*

6°. Een BOUWLAND, op Lengelderdam, groot 2 Bunders, 79 Roeden, 40 Ellen, Sectie I, N°. 106; in Pacht bij de Weduwe *Coops.*

7°. Een BOUWLAND *DEN ABELENHOEK*, aan de Ulksche Damstraat, op Lengelderdam, groot 3 Bunders, 84 Roeden, 50 Ellen, Sectie I, N°. 99; in Pacht bij *Meijer.*

De 4 laatste Percelen Kadastraal onder 's Heerenberg behoorende. De 7 voormelde Percelen allen onder de Burgerlijke Gemeente 's Heerenberg gelegen, en van welke aanwijzing te bekomen bij A. LIMBEEK, te Zeddam.

8°. Een WEILAND *HET OUD-BROEK*, groot 5 Bunders, 31 Roeden, 70 Ellen, Sectie A, N°. 74, gelegen te Oud-Zevenaar; in pacht bij *Jan van Eegeren.* En

9°. Een BOUWLAND *HET NIEUW-BROEK*, gelegen onder Oud-Zevenaar, groot 3 Bunders, 8 Roeden, 90 Ellen, Sectie B, N°. 65; in pacht bij *Theben.*

Omtrent beide laatste Percelen aanwijzing bij JAN VAN EEGEREN, te Groessen.

Informatien te bekomen ten Kantore van voornoemden Notaris *J. F. A. Weijn*, te Lichtenvoorde. Brieven *franco.*

*** **VERKOOP VAN BOSSCHEN.**

Men is voornemens om op Zaturdag den 9den October 1847, des avonds, in het Logement *de Zwaan*, te Amersfoort, in 2 Percelen en daarna gecombineerd, in het openbaar te verkoopen: Ongeveer 36 Bunders HEIDEGROND, geheel bezet met uitmuntend Dennen- en Eikenbosch, gelegen in de Gemeente van Amersfoort, aan den Berg, ter wederzijde van den Straatweg op Utrecht, bijzonder geschikt voor den aanleg van een *Buiten-Verblijf*, hebbende schoone en wijd uitgestrekte gezigten. Nadere informatien zijn te bekomen ten Kantore van den Notaris Mr. J. DE LOUTER, te Amersfoort en bij den Heer K. G. ZOCHER, Architect te Utrecht, met *franco* Brieven.

*** Op den 1sten Augustus 1847 is uitgegeven en aan de Inteekenaren verzonden, het *Vierde Deel* der GEDENKWAARDIGHEDEN UIT DE GESCHIEDENIS VAN GELDERLAND, *door onuitgegeven oorkonden opgehelderd en bevestigd*, door Is. AN. NIJHOFF. Dit Deel omvat het tijdperk der regering van ARNOLD VAN EGMOND, Hertog van Gelre, loopende over de jaren 1423 tot 1472. Het is even als de voorgaande ingerigt en van uitvoerige *Registers* voorzien. De inteekenprijs is *f* 12.

NB. Het derde Deel van dit Werk is uitgegeven in Mei 1839. Zij, welke van dien tijd, door aankoop uit de nalatenschap van Inteekenaren, in het bezit der *drie eerste Deelen* gekomen zijn, kunnen ook het nu uitgekomen *vierde Deel* tegen inteekenprijs bekomen.

*** VERKOOPING van onderscheidene aanzienlijke Percelen BOSCH-, BOUW-, WEI-, DRIEST- en HEIDELANDEN, onder Zeist, Driebergen, Maarn en Houten.

De Notaris VAN MARIENHOFF, residerende te Wijk bij Duurstede, zal, ten verzoeke van de Erfgenamen van wijle Vrouwe de Weduwe den Heer VAN OOSTHUIJSE VAN RIJSENBURG, op Donderdag den 7den October 1847, des voormiddags ten 11 ure, in *het Wapen van Rijsenburg*, te Rijsenburg, publiek verkoopen:

N°. 1. 117 Bunders, 09 Roeden, 40 Ellen DENNENBOSCH, HEIDE en WEG, genaamd *HET NOORDHOUT*, onder Driebergen, aan den Spoorweg. Kadastraal bekend onder Sectie B., Nos. 5, 6, 7, 8, 19, 404, 407, 411, 414 en 415.

N°. 2. 14 B., 38 R., 60 E. DENNENBOSCH, HEIDE en WEG, genaamd *HET KIJKDUIN*, onder Maarn, Sectie A., N°. 9, 10, 11 en 12.

N°. 3. 192 B., 33 R., 80 E. DENNENBOSSCHEN, LANEN, HEIDE en WEGEN, onder Driebergen, aan den Spoorweg, Sectie B., Nos. 3, 4, 20, 21, 415, 418, 419, 421, 426, 427 en 429.

N°. 4. 50 B., 17 R., 32 E. DENNENBOSCH, BOUW- en DRIESTLANDEN, gelegen onder Zeist, Sectie D., N°. 91, 91*bis* tot en met N°. 100.

N°. 5. 2 B., 45 R., 20 E. DENNENBOSCH, onder Zeist, Sectie D., N°. 152*bis*.

N°. 6. 11 B., 76 R., 10 E. EIKEN- en DENNENBOSCH, genaamd *HEERENWEGEN*, onder Zeist, aan den Straatweg, nabij den Spoorweg, bijzonder geschikt tot aanleg van Buitenplaatsen, Sectie E., N°. 113.

N°. 7. 27 B., 77 R., 20 E. EIKEN- en DENNENBOSSCHEN, genaamd *HET DEINSELBOSCH*, onder Zeist, Sectie B., Nos. 36, 37, 38, 48 en 49.

N°. 8. 28 B., 37 R., 18 E. DENNENBOSCH, genaamd *HET DEINSELBOSCH*, onder Zeist, Sectie B., Nos. 39, 50 en 697.

N°. 9. Een B., 02 R., 20 E. DENNENBOSCH en HEIDE, onder Zeist, Sectie B., N°. 457.

N°. 10. Eene BOEREN-HOFSTEDE, bestaande in eene Huizinge, twee Schuren, Korenberg en Schapenhok, met 87 B., 15 R., 20 E. BOUW- en BOSCHLAND, HEIDE en WEG, genaamd *DE KRAKELING*, onder Zeist, Sectie C., Nos. 178, 178*bis*, 179, 179*bis*, 180, 182 en 183.

N°. 11. 51 B., 15 R., 30 E. EIKEN- en DENNENBOSSCHEN, HEIDE en WEG, onder Zeist, Sectie C., Nos. 170, 171, 172, 173, 174, 175, 175*bis* en 176.

N°. 12. 69 B., 65 R., 08 E. BOUW-, BOSCH- en DRIESTLANDEN, HEIDE en WEG, met eene BOSCHWACHTERS-WONING en SCHAPENHOK, genaamd *DE OUDE KRAKELING*, onder Zeist, Sectie C., N°. 145 tot en met 169 en 181.

N°. 13. 4 B., 03 R., 10 E. BOUWLAND, onder Houten, aan den Mac-Adamweg, Sectie B., N°. 66.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen ten Kantore van den voornoemden Notaris VAN MARIENHOFF, terwijl de aanwijzing zal geschieden door J. H. P. B. DE BRUIJN, Tuinman op *Rijsenburg.*

*** De Boekhandelaars VAN DER MEER & VERBRUGGEN, te Rotterdam, hebben uitgegeven en verzonden:

GEDENKWAARDIGHEDEN
UIT DE GESCHIEDENIS VAN
HET CHRISTELIJKE LEVEN;
DOOR **Dr. *A. NEANDER.***
NAAR DE DERDE VERBETERDE UITGAVE UIT HET HOOGDUITSCH VERTAALD, DOOR
V. F. J. BOONACKER,
PREDIKANT TE LEERSUM.
Eerste Deel. — Prijs ***f* 3,60.**

De beroemde Geschiedschrijver heeft in dit Werk, dat meer bepaald voor beschaafde Lezers bestemd is, de Kerkelijke Geschiedenis uit een zuiver practisch oogpunt behandeld, ten einde haar meer regtstreeks hare bestemming, om het licht en de leermeesters der tijden te zijn, te doen bereiken.

Het geheele Werk zal in DRIE Deelen compleet zijn; het 2de Deel, minder uitgebreid dan het 1ste Deel, volgt binnen weinige maanden.

Dezelfde Uitgevers hebben mede het Eigendomsregt aangekocht van het zoo gunstig bekende werk van wijlen Prof. J. CLARISSE:

AANLEIDING TOT
HUISELIJKE GODSDIENSTOEFENING,
VOOR ELKEN DAG DES JAARS. DRIE DEELEN, IN 6 STUKKEN. Prijs ***f* 12,20.**

Slechts ZES compleete Exemplaren zijn nog voorhanden, welke aan de eerstkomenden zullen worden afgeleverd. Afzonderlijke Stukken, behalve het *eerste*, zijn ter completering te bekomen.

*** Bij den Boekhandelaar NIJHOFF, te Arnhem, komt heden van de Pers:

BIJDRAGEN VOOR VADERLANDSCHE GESCHIEDENIS EN OUDHEIDKUNDE,
Verzameld en uitgegeven door Is. AN. NIJHOFF.
Zesde Deel, Eerste Stuk.

INHOUD: CORNELIS REINIERSZ. PAUW. Eene bijdrage tot de Staats- en Handelsgeschiedenis van de Republiek der Vereen. Nederlanden, door Mr. H. J. KOENEN. Stadregt van Bronkhorst van 1482. De aanslag van JAUREGUY op WILLEM I, medegedeeld door P. C. MOLHUIJSEN. Bijdrage tot de Geschiedenis van het regt van *Placet*, enz. enz. De prijs is *f* 1,25.

*** DANIEL NOBLE, *Wat is waar, wat onwaar in het dierlijk Magnetisme?* Kritische beschouwing der mesmerische daadzaken en theoriën. Uit het Engelsch vertaald door J. N. RAMAER, M. D., eersten Geneesheer bij het Provinciaal Krankzinnigen-Gesticht te Zutphen. . . . . *f* 1,60.

Dr. SZOKALSKI, *Negen Brieven over het Congres van Geneeskunstoefenaren in Frankrijk*, vertaald door Dr. A. F. H. DE LESPINASSE. . . . . . *f* 1,20.

Dr. R. KÜHNER, GRIEKSCHE SYNTAXIS; vrij gevolgd naar het Hoogduitsch door Dr. H. J. MATTHES JCZN, Rector van het Stedelijk Gymnasium te Zutphen. . . . . *f* 3,75.

Wegens Belgische en Duitsche *verminkte nadrukken*, wordt het groote en als klassiek erkend **WOORDENBOEK der FRANSCHE-NEDERD. en NEDERD.-FRANSCHE TALEN**, 2 zware 8°. Deelen, door D. BOMHOFF Hz.,

VROEGER *f* 14, NU TEGEN *f* 8

verkrijgbaar gesteld door W. J. THIEME, te Zutphen. Nog een gering getal van het HOOGD.-HOLLANDSCH WOORDENBOEK, 3de Druk, zijn mede verkrijgbaar voor den verminderden prijs van *f* 2,50.

*** Bij JOH. NOMAN EN ZOON, te Zalt-Bommel en alom, is tot 30 November aanst. eene Inteekening geopend op een zeer uitgebreid Woordenboek, getiteld:

NOUVEAU DICTIONNAIRE
FRANÇAIS-HOLLANDAIS ET HOLLANDAIS-FRANÇAIS,

door D. BOMHOFF Hz., uit te geven in twee Deelen, in gr. 16o., hetwelk, gebonden in één keurig Linnen Band, afgeleverd zal worden voor slechts *f* 3,90.

Na 30 November aanst. zal den prijs stellig verhoogd worden. Uitvoerig Prospectus en proeve van uitvoering alom *gratis* te bekomen.

*** A. F. H. VAN TR. DE BRUIJN, te Doesborgh, heeft heden uitgegeven:

WENKEN EN LESSEN TER VOORBEREIDING TOT HET ACADEMIELEVEN,
IN BRIEVEN AAN EEN GYMNASIAST, DOOR
Dr. *CHR. BOMHARD,*
SCHOOLRAAD EN PROFESSOR TE ANSBACH.
UIT HET HOOGDUITSCH VERTAALD DOOR
W. IMMINK, Predt. te Doesborgh.
PRIJS GECARTONNEERD *f* 2,50.

Het Theologisches Literaturblatt, N°. 83, 1845, zegt onder anderen van dit werk:

„*Het is moeijelijk te zeggen, wie het met grooter nut zal gebruiken,* OF *de jongeling, die op den hoogsten trap van het Gymnasium staat,* OF *de Vader en Raadsman*, enz. — en verder: „*Daarom zullen Leeraars en Geestelijken den Schrijver dankweten, dat hij de* STUDIEN *en* LEVENSBETREKKINGEN, *van den Gymnasiast in het laatste jaar voor zijn vertrek naar de Hoogeschool, zoowel van den* WETENSCHAPPELIJKEN, *als van den* ZEDELIJKEN *kant,* IN ELK OPZIGT *heeft toegelicht.*" enz. enz.

*** M. BALLOT, te Deventer, heeft heden uitgegeven en alom verzonden:

SAMMAËL DE BOOZE.
Een verhaal uit den tijd van *Zwammerdams* en *Bodegravens* verwoesting in 1672,
DOOR
J. DE VRIES,
2 dln. *f* 4,70.

J. A. N. MOORREES. Wat kan er ter bevordering van den *Vaderlandschen landbouw* en *veeteelt*, en hierdoor ter bevordering van *'s lands welzijn*, gedaan worden. *f* -,50.

*** Door S. E. VAN NOOTEN, te Schoonhoven, zijn op heden uitgegeven de navolgende nieuwe Werkjes voor het

LAGER ONDERWIJS.

I. DE OUDE THOMAS. Eerste Leesboekje voor Christelijke Volks- en Armenscholen, à 12½ Cents.
Bij dit Werkje is een *Berigt* gevoegd aan HH. Onderwijzers, waarvan hun de lezing zeer is aanbevolen.

II. H. SLUYTERS. VOEDSEL VOOR HET HART. Een Leesboekje voor de Middelste Klasse, in verschillende Lettersoorten, à 20 Cents.

III. WANDELINGEN VAN THEODOOR, of de Natuur en hare Werken, à 12½ Cents.

En debiteert bij voortduring:

IV. J. H. VAN DEN BREE (Kostschoolhouder te Goes). Levens van beroemde en beruchte Mannen en Vrouwen, tot de Geschiedenis der Wereld behoorende. Een Leesboek voor de Scholen, ten dienste van meergevorderde Leerlingen; 1ste Stukje à 50 Cents, — 2de Stukje à 30 Cents.

Te Haarlem, bij JOH. ENSCHEDÉ EN ZONEN.